

Cele ogólne:

- Poznanie duchowej sylwetki św. Józefa oraz jego roli w Bożym planie zbawienia
- uświadomienie uczniom, że każdy z nas jest powołany przez Boga do ważnych zadań
- uświadomienie sobie swojej wartości, niezależnej od zewnętrznych okoliczności
- kształtowanie postawy prawdziwej pokory
- kształtowanie postaw związanych z dojrzałymi relacjami w rodzinie

Cele szczegółowe:

- uczeń zna historie biblijne związane ze św. Józefem
- wyraża postawę czci i szacunku dla św. Józefa
- naśladuje św. Józefa w pokorze, posłuszeństwie i oddaniu Panu Bogu

Metody: pokaz, praca z tekstem, pogadanka

Formy pracy: zajęcia zbiorowe, praca w grupach

Środki dydaktyczne: Pismo Święte, teksty do pracy w grupach, symbole: korona, piła, lilia, Maryja z Jezusem

I. WPROWADZENIE

- Katecheza rozpoczyna się modlitwą
- Następuje wspólny śpiew piosenki: „Schowaj mnie pod skrzydła swe”
- Katecheta przytacza opowiadanie „Przecinek” (na podstawie B. Ferrero: „Przecinek”, w „Tajemnica czerwonych rybek”):

- *Był sobie pewnego razu jeden przecinek, który bardzo się denerwował tym, że wszyscy go lekceważą. Nawet dzieci z podstawówki nie zwracały na niego uwagi. Bo jakie znaczenie ma dzisiaj przecinek? W smsach, przesyłanych wiadomościach prawie nikt go nie używa, umieszczają go przypadkowo. Aż pewnego dnia przecinek się zbuntował. Jeden z prezydentów, po długich rozmowach z prezydentem strony przeciwnej, napisał suchą notatkę: „Rozbrojenie, niemożliwe użycie broni” i pośpiesznie przekazał ją generałowi. W tym momencie rozżłoszczony przecinek postanowił wykonać swój mściwy plan i przeskoczyć o jeden wyraz. Generał otworzył list, w którym przeczytał: „Rozbrojenie niemożliwe, użycie broni”. I wybuchła wojna.*
- Uczący zadaje pytania związane z opowiadaniem:
 - Kto jest bohaterem tekstu? (przecinek)
 - Jaki problem miał przecinek (lekceważono go, nie zwracano na niego uwagi, używano go przypadkowo lub w ogóle opuszczano)
 - Co postanowił zrobić? (udowodnić, że jednak jest ważny)
 - W jaki sposób to zrobił? (przeskoczył o jeden wyraz w zdaniu napisanym przez prezydenta)
 - Co się stało po wprowadzeniu planu przecinka? (wybuchła wojna)
- Katecheta podsumowuje pogadankę:

Nikt z nas nie lubi być lekceważony, ani być w tak zwanym „drugim rzędzie”. Może zdarza się nam z tego powodu odczuwać zdenerwowanie, a nawet złość. Dziś na katechezie spróbujemy odpowiedzieć na pytanie: Czy bycie niezauważonym „przecinkiem” umniejsza naszą wartość?

W rozwiązaniu tego problemu pomoże nam patron obecnego roku – św. Józef.

Zamiast podawać informację, kto będzie głównym bohaterem naszych rozważań, można powiesić na tablicy cztery obrazki (korona, Maryja z Jezusem, piła, lilia), aby uczniowie mogli poprzez skojarzenia odgadnąć ukrytą pod tymi znakami postać św. Józefa.

*Po podaniu lub odgadnięciu o kim będzie mowa, katecheta wpisuje pierwszą część tematu: **Św. Józef...***

II. ROZWINIĘCIE

- Katecheta dzieli klasę na 4 grupy. Każdej grupie wręcza kartę wielkości pocztówki z obrazkiem – symbolem związanym ze św. Józefem lub przykleja na kopercie dany obrazek. Z tyłu kartki lub wewnątrz koperty znajdują się teksty źródłowe dla poszczególnych grup

o GRUPA I:

- Boża obietnica dana królowi Dawidowi:

„Kiedy wypełnią się twoje dni i spoczniesz obok swych przodków, wtedy wzbudzę po tobie potomka twojego, który wyjdzie z twoich wnętrzności, i utwierdzą jego królestwo. On zbuduje dom imieniu memu, a Ja utwierdzą tron jego królestwa na wieki. Ja będę mu ojcem, a on będzie Mi synem.”
(2 Sm 7, 12 – 14a)

- Narodziny Jezusa:

„W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara Augusta, żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. Pierwszy ten spis odbył się wówczas, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. Wybierali się więc wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do swego miasta. Udał się także Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby się dać zapisać z poślubioną sobie Maryją, która była brzemienna. Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Porodziła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie.”
(Łk 2, 1-7)

Pytania:

- Jak nazywa się przodek Św. Józefa? (Dawid)
- Jaką funkcję ów przodek spełniał w Izraelu? (był królem)
- Z jakiego rodu pochodzi św. Józef? (z królewskiego rodu Dawida)
- Z jakiego miasta pochodzi ród św. Józefa? (z Betlejem)
- Jaką obietnicę otrzymał król Dawid od Boga? (Jego Potomek zbuduje „dom Bogu”, a Bóg uczyni Jego królestwo wiecznym)
- Jak nazywa się Potomek Dawida? (Jezus)

o Grupa II

Mimo wysokiego pochodzenia Józef nie posiadał żadnego majątku. Na życie zarabiał stolarstwem i pracą jako cieśla. Zdaniem św. Justyna (ok. 100 - ok. 166), który żył bardzo blisko czasów Apostołów, Józef wykonywał sochy drewniane i jarzma na woły. Przygotowywał więc narzędzia gospodarcze i rolnicze. Słowo „cieśla” jest bardzo pojemne i mogło również oznaczać architekta, kogoś wykształconego, darzonego przez mieszkańców Nazaretu ogromnym szacunkiem i zaufaniem.

„Gdy Jezus dokończył tych przypowieści, oddalił się stamtąd. Przeszedłszy do swego miasta rodzinnego, nauczał ich w synagodze, tak że byli zdumieni i pytali: «Skąd u Niego ta mądrość i cuda? Czyż nie jest On synem cieśli? Czy Jego Matce nie jest na imię Mariam» (Mt 13, 53 – 55 a)

Trudne słówka:

Socha – dawne drewniane narzędzie rolnicze stosowane do orki, charakteryzujące się rozdwojonym rylcem. Nazwa (w językach słowiańskich socha = drzewo rosochate, widły) pochodzi właśnie od tego rylca.

Jarzmo – uprzęż dla bydła pociągowego

Pytania:

- Jaki zawód wykonywał św. Józef? (był cieślą)
- Co wykonywał w swoim warsztacie stolarskim? (między innymi narzędzia gospodarcze i rolnicze)
- Co jeszcze oznacza słowo „cieśla”? (architekta, kogoś wykształconego, darzonego szacunkiem i zaufaniem)

o Grupa III

- Józef okazuje pełne zaufanie Bogu

„Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak. Po zaślubinach Matki Jego, Maryi, z Józefem, w pierw nim zamieszkali razem, znalazła się brzemienną za sprawą Ducha Świętego. Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem sprawiedliwym i nie chciał narazić Jej na zniesławienie, zamierzał oddalić Ją potajemnie. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie i rzekł:

«Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Maryi, twej Małżonki; albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło. Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On bowiem zbawi swój lud od jego grzechów». A stało się to wszystko, aby się wypełniło słowo Pańskie powiedziane przez Proroka: Oto Dziewica pocznie i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emmanuel, to znaczy: "Bóg z nami". Zbudziwszy się ze snu, Józef uczynił tak, jak mu polecił anioł Pański: wziął swoją Małżonkę do siebie" (Mt 1, 18–24).

- Ucieczka do Egiptu

„Gdy oni odjechali, oto anioł Pański ukazał się Józefowi we śnie i rzekł: «Wstań, weź Dziecię i Jego Matkę i uchodź do Egiptu; pozostań tam, aż ci powiem; bo Herod będzie szukał Dziecięcia, aby Je zgładzić». On wstał, wziął w nocy Dziecię i Jego Matkę i udał się do Egiptu; tam pozostał aż do śmierci Heroda. Tak miało się spełnić słowo, które Pan powiedział przez Proroka: Z Egiptu wezwałem Syna mego.” (Mt 2, 13-15)

Pytania:

- Dlaczego Józef chciał oddalić Maryję? (Kiedy Józef dowiedział się, że Maryja oczekuje dziecka, wiedząc, że nie jest to jego potomek, postanowił dyskretnie usunąć się z życia Maryi, by nie narazić Jej na zhańbienie i obmowy.)
- Dlaczego ostatecznie nie doszło do oddalenia Maryi? (Pan Bóg zainterweniował. Anioł Pański oznajmił Józefowi pochodzenie mającego urodzić się Dziecka)
- Co zrobił Józef po otrzymanej wiadomości od Anioła? (wziął swoją Małżonkę do siebie)
- Jaką rolę spełniał Józef w Rodzinie? (Mąż i Opiekun całkowicie oddany Rodzinie; zatroskany o byt i bezpieczeństwo)

o Grupa IV

- Posłuszeństwo Bogu

„Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem sprawiedliwym” (Mt 1, 19)

„Gdy nadszedł dzień ósmy i należało obrzezać Dziecię, nadano Mu imię Jezus, którym Je nazwał anioł, zanim się poczęło w łonie [Matki]. Gdy potem upłynęły dni ich oczyszczenia według Prawa Mojżeszowego, przynieśli Je do Jerozolimy, aby Je przedstawić Panu. Tak bowiem jest napisane w Prawie Pańskim: Każde pierworodne dziecko płci męskiej będzie poświęcone Panu. Mieli również złożyć w ofierze parę synogarlic albo dwa młode gołębie, zgodnie z przepisem Prawa Pańskiego...” (Łk 2, 21 - 24)

- Dwunastoletni Jezus

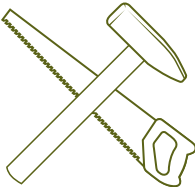
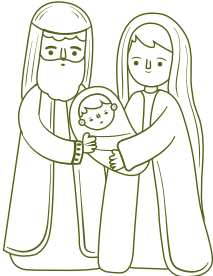

„Rodzice Jego chodzili co roku do Jerozolimy na Święto Paschy. Gdy miał lat dwanaście, udali się tam zwyczajem świątecznym. Kiedy wracali po skończonych uroczystościach, został Jezus w Jerozolimie, a tego nie zauważyli Jego Rodzice. Przypuszczając, że jest w towarzystwie pątników, uszli dzień drogi i szukali Go wśród krewnych i znajomych. Gdy Go nie znaleźli, wrócili do Jerozolimy szukając Go. Dopiero po trzech dniach odnaleźli Go w świątyni, gdzie siedział między nauczycielami, przysłuchiwał się im i zadawał pytania. Wszyscy zaś, którzy Go słuchali, byli zdumieni bystrością Jego umysłu i odpowiedziami. Na ten widok zdziwili się bardzo, a Jego Matka rzekła do Niego: «Synu, czemuś nam to uczynił? Oto ojciec Twój i ja z bólem serca szukaliśmy Ciebie». Lecz On im odpowiedział: «Czemuście Mnie szukali? Czy nie wiedzieliście, że powinienem być w tym, co należy do mego Ojca?»” (Łk 2, 41 – 49)

Pytania:

- Jakim człowiekiem był Józef? (był sprawiedliwy, pobożny, wypełniał przepisy Prawa, był posłuszny Bogu)
 - Jakie czyny Józefa potwierdzają jego sprawiedliwość? (nadanie imienia Jezusowi, ofiarowanie Jezusa, co roku pielgrzymował na święta Paschy do Jerozolimy, troszczył się o los Rodziny, szukał Jezusa do skutku)
- **Podsumowanie pracy w grupach**

Katecheta rysuje na tablicy tabelkę, w której zostaną zapisane wyniki pracy w grupach. Nadaje tytuł tylko pierwszej kolumnie, a dopiero wtedy, kiedy będzie ona wypełniona i podsumowana przez Katechetę wpisuje tytuł dla kolumny drugiej i wypełnia ją razem z uczniami lub poleca wypełnić ją w ramach zadania domowego.

Uwaga! Informacje poszczególnych grup nawzajem się uzupełniają, dlatego należy uzupełniać nimi sukcesywnie wpisy w poszczególnych częściach tabelki (w tabelce znajdują się przykładowe odpowiedzi)

Symbol	św. Józef	Ja
	<ul style="list-style-type: none"> - pochodzi z królewskiego rodu Dawida - miasto rodowe - Betlejem - najważniejszy potomek - Jezus - - 	<ul style="list-style-type: none"> - od chrztu św. należę do Królestwa Bożego - „miejsce” rodowe - Królestwo Boże - -
	<ul style="list-style-type: none"> - zawód: cieśla - wykonywał między innymi narzędzia gospodarcze i rolnicze - - 	<ul style="list-style-type: none"> - zawód: uczeń - Będę wykonywać sumiennie swoje obowiązki - -
	<ul style="list-style-type: none"> - mąż Maryi - opiekun Jezusa - przyjmuje do siebie Maryję, chociaż ma wątpliwości i przeżywa obawę - chroni swą Rodzinę przed niebezpieczeństwami - jest posłuszny i całkowicie oddany Bogu - - 	<ul style="list-style-type: none"> * zadania względem rodziny: - być posłusznym względem rodziców - spełniać swoje obowiązki - okazywać miłość i oddanie - szanować wszystkich członków rodziny - -
	<ul style="list-style-type: none"> - sprawiedliwy, pobożny, wypełniający przepisy Prawa, posłuszny Bogu - - 	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo we Mszy Św. - oddawanie należnej czci Panu Bogu - szacunek do Tradycji Kościoła - okazywanie posłuszeństwa Panu Bogu - -

III. PODSUMOWANIE

- *Św. Józef pomimo, iż pochodził z królewskiego rodu Dawida nie był zamożnym człowiekiem. Jego status materialny zdradza chociażby ofiara, jaką składa podczas ofiarowania Jezusa w świątyni – „Mieli również złożyć w ofierze parę synogarlic albo dwa młode gołębie, zgodnie z przepisem Prawa Pańskiego...”. Wiara Józefa, człowieka sprawiedliwego, jest wystawiona na próbę – Jego przyszła żona jest w ciąży. Józef szuka uparcie rozwiązania tej trudnej dla nich sytuacji. Czystość Jego intencji została nagrodzona. Trzeba również dodać, że ta szczególna Rodzina nie jest wolna od niebezpieczeństw, nie jest pozbawiona problemów życia codziennego. Jednak Józef w pełnym oddaniu, posłuszeństwie, a zarazem z poczuciem odpowiedzialności, jaka na nim spoczywała, spełnia sumiennie swoją misję. W Piśmie Św., oprócz wydarzeń, w których Józef pojawia się jako postać drugiego, trzeciego planu, nie przeczytamy żadnego zdania wypowiedzianego przez Niego. A czy to sprawia, że jest Osobą mniej ważną? Nie. Odegrał on bardzo ważną rolę w realizacji Bożego planu zbawienia. Znał swoje miejsce w tej misji. To Jego opiece powierzył Bóg życie swojego Syna, to Jemu Bóg zaufał! Dlatego mogę dopisać do dzisiejszego tematu lekcji, rozpoczętego na tablicy, drugą część: „...**pokorny uczestnik Bożego planu zbawienia**”.*

- Katecheta prosi uczniów, by zastanowili się, czego uczy nas św. Józef.

Dzieci wypełniają drugą kolumnę – nadają jej tytuł zastanawiają się, czego uczy nas św. Józef.

W ramach ciekawostek można:

- * pokazać filmik „Cudowne schody św. Józefa”

<https://www.youtube.com/watch?v=3UFtl19o3X4>

- * nawiązać do sanktuarium św. Józefa w Kaliszu (można polecić uczniom wykonanie prezentacji o tym miejscu, cudach za wstawiennictwem św. Józefa)

- * nawiązać do ikonografii: Św. Józef przedstawiany jest z Dzieciąciem Jezus na ręku, z lilią w dłoni. Jego atrybutami są m. in. narzędzia ciesielskie: piła, siekiera, warsztat stolarski; bukłak na wodę, kij wędrowca, kwitnąca różdżka (Jessego), miska z kaszą, lampa, winorośl. *(Można poprosić uczniów by wyjaśnili atrybuty św. Józefa w formie zadania domowego.)*
- * poinformować, czym patronem jest św. Józef - jest patronem mężczyzn, ojców, małżeństw, wychowawców, dzieci, młodzieży, uchodźców, sierot, podróżujących, bezdomnych, ludzi pracy, cieśli, stolarzy, rzemieślników, drwali, umierających, noszących imię Józef i Józefa. Jest również patronem czystej miłości, dzieł charytatywnych, dobrej śmierci, opiekunem rodzin i całego Kościoła. Jest orędownikiem we wszystkich naszych potrzebach i sytuacjach beznadziejnych. Święty Józef patronuje 301 parafiom w Polsce.
- * nawiązać do kalendarza liturgicznego:
 - 19 marca – Uroczystość Świętego Józefa, Oblubieńca NMP,
 - 1 maja – Wspomnienie Świętego Józefa, Rzemieślnika.
- * zaznaczyć, że z okazji 150 rocznicy ogłoszenia św. Józefa patronem Kościoła Powszechnego papież Franciszek dodał do Litanii do św. Józefa, którą wspólnie odmówimy, 7 nowych wezwań. Na razie znamy je po łacinie, nie zostały jeszcze oficjalnie przetłumaczone na język polski.

• Zakończenie

- Notatka:

T: Św. Józef – pokorny uczestnik Bożego planu zbawienia

Uczniowie przepisują wyniki wspólnej pracy w postaci tabelki

o **Modlitwa – Litania do św. Józefa:**

Kyrie eleison, -- *Chryste eleison, Kyrie eleison.*

Chryste, usłysz nas. -- *Chryste, wysłuchaj nas.*

Ojczy z nieba, Boże, -- *zmiłuj się nad nami.*

Synu Odkupicielu świata, Boże, --

Duchu Święty, Boże, --

Święta Trójco, jedyny Boże, --

Święta Maryjo, -- *módl się za nami.*

Święty Józefie, --

Przesławny Potomku Dawida, --

Światło Patriarchów, --

Oblubieńcze Bogarodzicy, --

Przezysty Stróżu Dziewicy, --

Żywicielu Syna Bożego, --

Troskliwy Obrońco Chrystusa, --

Głowo Najświętszej Rodziny, --

Józefie najsprawiedliwszy, --

Józefie najczystszy, --

Józefie najroztropniejszy, --

Józefie najmężniejszy, --

Józefie najposłuszniejszy, --

Józefie najwierniejszy, --

Zwierciadło cierpliwości, --

Miłośniku ubóstwa, --

Wzorze pracujących, --

Ozdobo życia rodzinnego, -- *módl się za nami.*

Opiekunie dziewic, --

Podporo rodzin, --

Pociecho nieszczęśliwych, --

Nadziejo chorych, --

Patronie umierających, --

Postrachu duchów piekielnych, --

Opiekunie Kościoła Świętego, --

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, -- *przepuść nam, Panie.*

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, -- *wysłuchaj nas, Panie.*

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, -- *zmiłuj się nad nami.*

P: Ustanowił go panem domu swego.

W: I zarządcą wszystkich posiadłości swoich.

Módlmy się:

Boże, Ty w niewysłowionej Opatrzności wybrałeś świętego Józefa na Oblubieńca Najświętszej Rodzicielki Twojego Syna, spraw, abyśmy oddając Mu na ziemi cześć jako Opiekunowi, zasłużyli na jego orędownictwo w niebie. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.